

CRÓNICA DE LA BIBLIOTECA BALMES

Documents del Vaticà

Pel nostre consol i per satisfacció de tots els nostres amics hem de registrar-ne tres de rebuts després de la publicació del volum III d'ANALECTA.

El primer es refereix a aquest volum, que, com sempre, fou enviat al Papa. Heus aquí la carta del Cardenal Secretari que acusa la seva recepció.

SECRETARIA DI STATO
di Sua Santità

N.º 63510

Dal Vaticano, 5 Luglio 1927

Ill.mo Signore,

Il Santo Padre ha molto gradito l'omaggio del III volume degli'ANALECTA SACRA TARRACONENSIA, che la S. V. Ill.ma Gli ha testè umiliato in devoto e filiale ossequio.

L'Augusto Pontefice, mentre di cuore la ringrazia, le imparte, in auspicio di celesti favori, la Benedizione Apostolica.

Con sensi di distinta stima mi professo

di V. S. Ill.ma
Aff.mo per servirla

P. CARD. GASPARRI.

Ill.mo Signore
Direttore della Biblioteca Balmes
Duran i Bas, 11, Barcellona

Una segona carta es refereix a les *Obres Completes de Balmes*. Per filial devoció, i per haver-se dignat el Papa acceptar la dedicatòria de l'edició que va estampada en el primer volum, el primer exemplar de paper de fil que sortia de les premses era convenientment relligat per presentar-lo al Papa. Els darrers volums encara no li havien estat presentats, esperant ocasió oportuna, fins que ho ha fet ara el nostre bibliotecari Dr. Josep Vives amb ocasió del seu viatge a Roma per assistir a la inauguració del *Pontifici Institut d'Arqueologia*, de què parlarem després. El Papa, que conservava molt viva la memòria de la nostra edició, com ho ha manifestat espontàniament diferents vegades, no sols va acceptar molt complagut l'acabament de la nostra edició, sinó que immediatament, donant-se pressa, va fer enviar la següent carta.

di Sua Santità

SEGRETARIA DI STATO

N.º 69140

Dal Vaticano, 14 Mazo 1928

Rev.mo Padre,

Mi do premura di significare alla P. V. Rev.ma che il Santo Padre ha ricevuto e gradito gli ultimi volumi recentemente inviati Gli in omaggio della collezione delle *Opere Complete del Balmes*.

Sua Santità compiacendosi del felice proseguimento di questa importante e lodevolissima impresa editoriale, rinnova di cuore a Lei e ai suoi collaboratori l'Apostolica Benedizione.

Io poi mi valgo della circostanza per raffermarmi con sensi di sincera stima

di V. P. Rev.ma
aff.mo nel Signore

P. CARD. GASPARRI.

Rev.mo P.

IGNAZIO CASANOVAS, S. J.

Direttore della Biblioteca Balmes

Barcellona

El tercer document és una especial benedicció pontificia a la *Biblioteca Balmes*, als seus col·laboradors, a les seves publicacions, sobretot a l'ANALECTA, augurant les noves amplificacions en projecte. Heus ací el text:

Beatissime Pater

Auctores, cooperatores et benefactores institutionis, cui nomen BIBLIOTECA BALMES. Barcinone anno 1923 conditae, ut libris, commentariis periodicis, imprimis ANALECTA SACRA TARRACONENSIA edendis, collationibus de re scientifica habendis, studia religiosa ad mentem et iuxta sapientes Ecclesiae normas promoveantur; hanc nacti occasionem quod editio operum omnium Jacobi Balmes, Sanctitati Vestrae dicata, ad felicem exitum perducta fuerit, ad pedes Vestrae Beatitudinis provoluti, humiliter petunt, ut Apostolicam Benedictionem eis largiri dignetur; qua roborati in incepto proposito alacriter pergant, hancque institutionem, Ecclesiae Praesulum beneplacito accedente, in dies novis incrementis ad maiorem Dei gloriam, reipublicae utilitatem, animorum profectum augere valeant.

PIUS PP. XI
peramanter perquelibenter.

Conferències culturals de Primavera

Aquestes conferències, ja tradicionals, i cada dia més estimades per la nostra societat intel·lectual que les honora amb una assistència copiosa, assídua i atenta, aquest any foren dedicades a Sant Ramon de Penyafort. El caputxí belga Pare Amadeu de Teetaert de Zedelghem acabava de presentar a Lovaina la seva tesi doctoral sobre *La confession aux laïques dans l'Eglise latine*, en la qual el nostre Sant canonista tenia una part molt important, i va semblar-li que fóra cosa avinent venir personalment a Barcelona a donar dues conferències que podrien interessar vivament a la nostra cultura. Feta la proposta a la *Biblioteca Balmes*, fou acceptada de bon grat, a condició de completar un cicle més ample d'estudis amb homes erudits de casa nostra. Passada, doncs, la festa patronal de la Mare de Déu de Montserrat, celebrada com de costum al matí amb Missa de Comunió general en la capella del Palau Episcopal, i al vespre amb la tradicional vetllada en la nostra biblioteca, començà un curset de cinc conferències de la manera següent:

El dia 29 d'abril començà la tanda l'il·lustre capítular de la nostra Seu, doctor Alfons Maria Ribó. Aquesta conferència — digué — és una introducció a les altres. Versà sobre *l'Esperit sacerdotal de Sant Ramon*. Esperit sacerdotal, no solement en el sentit ascètic del mot, sinó com a qualitat essencial o nota caracte-

ristica del sacerdoci com a grau de la jerarquia eclesiàstica. És aquest un aspecte poc reparat, però fecundíssim, no sols en la vida de l'Església, sinó també de la Societat. Els elements constitutius d'aquest esperit són la santedat i la ciència; una i altra amb una valor pròpia del sacerdoci com a tal, dels quals es deriva en l'Església i en la Societat una doble eficàcia d'exemplaritat i de direcció sobre les dues més profundes valors humanes, que són: la moral i la intelligència. La santedat i la ciència sacerdotals no tenen solament la força personal que tindrien en qualsevol home, sinó, a més, una altra ministerial, que té la seva rel primera en Jesucrist, i és norma i direcció de la santedat i de la ciència del poble cristià.

El docte conferenciant presenta com a model de l'esperit sacerdotal a Sant Joan Evangelista, qui reclinà el cap sobre el pit de Jesús i regeix, però, les set esglésies de l'Àsia. El tipus perfecte d'aquest esperit són els Sants Doctors que l'Església ens dona com a models i com a mestres de la vida, honorant-los amb un culte especial. I com que l'Església té l'ofici de regir jeràrquicament, no sols l'ordre especulatiu, sinó també l'ordre pràctic, necessita tenir sacerdots sants que siguin doctors jurídics. Aquest és el lloc característic que ocupa Sant Ramon.

Sant Ramon actuà en un temps en què l'Església necessitava d'un Codi, no solament per a la legislació purament eclesiàstica, sinó també per les relacions mútues amb la societat civil. I aquesta fou la gesta extraordinària que Sant Ramon realitzà, en donar a l'Església el Codi de les Decretals. Preparat per un llarg magisteri jurídic, fundat en una veritable vocació, calgué que vingués la paraula del Papa perquè prengués damunt les seves espatlles el feixugós encàrrec, capaç de fer tremolar un gegant. El dret eclesiàstic no sols té les lleis jurídiques de l'Església, sinó que empra el dret civil dels pobles, sobretot el dret romà; però s'equivocaria qui no mirés aquesta legislació com essencialment sacerdotal. En el fons de tot, i sostenint-ho tot, hi ha la Teologia, que és la ciència pròpia del sacerdot, i hi ha el poder de jurisdicció donat per Jesucrist a l'Església per regir la vida sobrenatural dels fidels, que és també ministeri sacerdotal. Les Decretals són el magisteri doctoral de Sant Ramon.

Tots els Doctors de l'Església són sants, i, per tant, han de tenir amb eminença aquella valor d'exemplaritat. Sant Ramon el té en grau extraordinari. L'home qui acabava de fer el Codi de les lleis eclesiàstiques, a qui s'obrien tots els honors i dignitats, ho deixa tot i es tanca en una cella amagada del Convent de Santa Catarina. Àdhuc allí, el busca el nostre gran Rei En Jaume per a fer-lo el seu confessor; però Sant Ramon deixa públicament aquest lloc altíssim quan el Rei no vol seguir els seus consells. El Rei priva que ningú el deixi embarcar per a sortir de Mallorca, però el Sant tira la capa al mar, i ella el porta miraculosament a Barcelona.

Els dies 4 i 6 de maig tingué la segona i tercera conferència el P. Amadeu Teetaert desenrotllant el dos temes següents: *La posició de Sant Ramon en l'evolució doctrinal i literària tocant al Sagrament de la Penitència*; i *Doctrina penitencial de Sant Ramon*. Com el treball del P. Teetaert ve publicat íntegrament en el volum d'ANALECTA d'aquest any, no cal fer-ne cap recensió.

La quarta conferència anà a càrrec de D. Ferran Valls i Taberner, prenent per tema *Sant Ramon compilador de les Decretals*.

Centrant el seu treball al punt de mira històric, per a donar així esplai a les seves personals aficions, digué que en les biografies de Sant Ramon hi havia punts poc aclarits, i que en els treballs històrics excel·lia per l'exposició brillant el mestre Diago i Francesc Turó. Entre les monografies compendiades més notables,

cal recordar les del bisbe Torras, en la "Tradició Catalana", i de Duran i Bas; i entre els discursos no publicats, sobresurt un sermó del doctor Lluís Carreras. Els dos volums de "Raimundiana", ens donen incompleta la vida de Sant Ramon.

Digué que era molt coneguda la part brillant de l'actuació de Sant Ramon; no així la part íntima de la seva vida, que comprèn els seus 35 anys darrers.

La situació de la nostra terra, en relació amb la legislació eclesiàstica, era d'una gran confusió: hi havia les col·leccions africanes, la hispana, la dionís-adriana, les falses Decretals, la cesar-Augustana, etc. Elles reunien documents autèntics i apòcrifs, si bé ortodoxos. Vingué l'obra de Gracià, una de les més importants de l'Edat Mitjana, pels materials que reuní, per la seguretat d'exposició, per la concordança de textos que semblaven contradir-se. Malgrat d'ésser privada, adquirí un gran prestigi.

Com que els documents provinents dels Papes eren cada dia més nombrosos, puix el sobirà Pontífex era cridat a donar solució a tota mena de litigis, fou precis fer noves col·leccions. I sortiren les *Quinque Compilationes*. Així com amb la col·lecció de Gracià havien quedat abolides les antigues col·leccions pontificies, amb la col·lecció raimundiana, *de fet*, quedaren abolides les *Quinque Compilationes*. Sant Ramon dividí la seva obra en cinc llibres, i en ells inclogué cartes de Papes, cànons conciliaris, fragments dels escrits de Sants Pares, etc. Però tot això no ho va treure dels textos originals, sinó de les col·leccions anteriors; a lo qual afegí altres constitucions pontificies. El mèrit, però, de Sant Ramon està en donar a l'ordre de matèries una unitat interna, com fa notar Duran i Bas.

En quant a la importància científica, el docte conferenciant diu que Sant Ramon dona el sentit ètico-religiós del seu temps, i adquireix la seva compilació una gran valor doctrinal i legal per la seva relació amb el dret civil de cada país, especialment de Catalunya.

Parlant de l'actuació social de Sant Ramon, diu que tenia tota la confiança dels Papes; era cridat a intervenir en tots els litigis eclesiàstics; treballà esforçadament en la conversió dels infidels i extirpació de l'heretgia; i és de notar la seva intransigència doctrinal agermanada amb un profund respecte a les persones. Era conseller del rei En Jaume I, encara que aquest no sempre seguí els seus consells; com ho fou també de l'infant Pere. Tots els grans personatges de la nostra terra, i àdhuc els reis i Papes, acudien a Sant Ramon, qui era ensems el qui componia amistosament, segons consciència, litigis de moltes personalitats, era nomenat executor de testaments (com del mateix Jaume I i d'alguns Bisbes), i tenia afectuosa relació amb tots els homes eminentes de la seva època. Aquest extraordinari prestigi era degut a la fama d'home de seny, d'exquisida prudència i provada saviduria; i tot això venia aureolat amb la santedat de Sant Ramon.

L'advocat Dr. Josep O. Anguera de Sojo donà la darrera conferència, tractant de "la *Summa de poenitentia et matrimonio* i les *Summes de l'edat mitjana*".

El senyor Anguera, al·ludint a la conferència del doctor Ribó, ratifica la necessitat de la jerarquia en l'Església, i diu que per falta de jerarquia apareixen les heretgies. Per entroncar-se en la jerarquia, excel·liren Sant Atanasi, Sant Francesc de Sales... El mateix títol que donem al suprem Jerarca de l'Església és el de "Pare", puix la paternitat perpetua els homes sobre la terra. Per la jerarquia, la vida mística del Crist es transmet a tot el món "per sempre més i més enllà".

Amb subtil argumentació fa dos escolis, no prenent donar-los altra valor que d'un assaig, a la doctrina del P. Teetaert: a) Conveniència d'estudiar paral·lelament la doctrina de penitència deprecativa amb les tradicions hebraïques; puix

aquesta forma penitencial es troba més enllà del segle I del Cristianisme. Ho explica dient que els primitius cristians freqüentarien encara la sinagoga i el temple de Jerusalem. Aquesta penitència es troba en els rituals hebraics i comprèn: *Confessio oris, contritio mentis i propositum non reincidendi* (Confessió oral, contrició de cor i propòsit de no recaure); però sempre en sentit deprecatori. Fa notar algunes semblances entre certes oracions hebrees i altres de cristianes.

b) En la doctrina de Sant Ramon no es distingia el fur intern del fur extern.

Fa veure l'oportunitat de la penitència pública, que, en aquella època en què l'Església no era reconeguda pels Estats, servava — diu — la unitat cristiana; de la penitència "tarifada" i de la commutació de la penitència per pelegrinacions, fetes amb distintius d'humilitat.

Quant a la "Summa" de Sant Ramon, diu que el tractat de matrimoni hi fou afegit, motivat per les repetides consultes que el Sant rebia, i fou tret "ex auctoritatibus certis", d'autors provats, als quals ell personalment havia tractat a Bolonya. Fa un accentuat elogi del tractat pastoral de Sant Ramon, especialment del tractat de les passions, en el qual el Sant canta l'excel·lència de la castedat. Sant Ramon només estudiava els pecats que eren objecte de justícia.

Diu que el mèrit de Sant Ramon en la "Summa de casibus" està en què introdueix la jurisprudència en una qüestió jurídica. Dóna normes clares i precises contra els "ballesters" i "sagitaris". Diu que la guerra solament és justa quan es fa contra els pobles qui no poden servir la pau, i vénen amb títol de serviment, o ens vénen a pendre el nostre patrimoni. Assenyala els límits justos en la imposició de tributs i en la usura. I diu que Sant Ramon és en la teologia moral el que és Sant Tomàs en la dogmàtica, sense que això impliqui cap paral·lisme entre ambdós Sants, per haver-hi entre ells diferències enormes. Cita com una glòria de Sant Ramon la fundació d'escoles d'alarb i hebreu, i l'haver seguit contra els gentils el mateix mètode que després seguí Sant Tomàs. El sistema emprat per tots dos — diu — és el mateix.

Visites de savis estrangers

En plena guerra havia arribat d'Alemanya a la nostra Biblioteca, per via diplomàtica, una magnífica tesi doctoral sobre la Filosofia Fonamental de Balmes, escrita per la Dra. Maria Schlüter-Hermkes, intitulada *Die Fundamental-Philosophie des Jaime Balmes*. Després, amb ocasió de publicar les *Obres Completes*, havíem rebut corespondència de la mateixa senyora, molt interessada per aquesta empresa editorial. No esperàvem ja més comunicacions, quan el dia de la Mare de Déu de Montserrat de 1927, en plena festa, va presentar-se personalment a casa nostra l'esmentada escriptora, acompanyada del seu marit, que ocupa un lloc eminent en el ministeri d'Instrucció pública de Prússia, dient que havia fet el viatge principalment per amor a Balmes, per visitar la seva pàtria, per impressionar-se immediatament amb la vista de les seves coses per tal de fer un estudi biogràfic que havia de publicar en una de les grans revistes alemanyes. Efectivament, l'endemà anaren a Vich, acompanyats del nostre bibliotecari, on visitaren tots els grans records balmesians.

Per tercera vegada estigué estatjat a casa nostra el gran historiador medieval Enric Finke, director de la Görres-Gesellschaft, vingut per investigar en l'Arxiu

cipis i regles dialèctiques com i també que Balmes no era partidari de Stuart Mill en la doctrina de la inutilitat del racionini deductiu. *Est. Ecles.*, 24 (1927) 400.

- [21] - Treserra

GIEBENS, A. *L'influence religieuse de Balmes*. (*Nouv. Rev. Theol.*, 54 (1927), 285-294).

- [22] -

Báñez

BELTRÁN DE HEREDIA. *El P. Domingo Báñez y Felipe II. Historia de un empréstito*. En 1590 el esfuerzo hecho por España para aprestar la Armada Invencible dejó exhausto el erario público. Felipe II, por motivos de religión, intervino también en la contienda a la corona de Francia. Obligado a buscar dinero ideó pedirlo a sus súbditos enviando varios religiosos hábiles para lograr el éxito de un empréstito. Estos eran el P. Bartolomé de Sicilia, S. J.; P. Gaspar de Melo, agustino; Juan de Orondo, franciscano, y Domingo Báñez, dominico. Sigue la narración de los viajes del primero por Toledo, Extremadura y Andalucía, p. 4-9 (hasta que es expulsado de la Compañía). El P. Gaspar recorre de Madrid a Galicia. El P. Juan de Orondo parte del reino de León. Al P. Báñez le tocan Salamanca, Burgos, Calahorra, Burgo de Osma y Murcia. De esta última se excusó. Van como apéndices cinco cartas de Báñez, una del rey y tres informaciones de los cabildos visitados. *La Ciencia Tomista* (1927, I), p. 1-29.

- [23] - Vives

LANGE, HERMANN. *Marín-Sola, Báñez und Molina*. Se expone en este artículo la doctrina del insigne teólogo navarro Marín-Sola en sus relaciones con los dos antiguos también grandes teólogos, doctrina que ha sacudido profundamente el mundillo de la escolástica. Después de un resumen de los artículos publicados en *La Ciencia To-*

mista, recorriendo los conocidos puntos controvertidos de la cuestión de *Auxiliis*, va Lange presentando sus reparos, de los cuales el fundamental cree ser la falta de conocimiento directo y profundo del molinismo y de su presupuesto *la ciencia media*. *Scholastik*, I (1926), 532-565.

- [24] -

Berceo

HÄMEL, A. *Berceo. Los milagros de Nuestra Señora*. Halle, 1926. IX-58 p. | *RHE*, 1921, p. 110*.

- [25] -

CORRO DEL ROSARIO, PEDRO. *Gonzalo de Berceo* (Estudio crítico-literario). *Ciudad de Dios*, 141 (1925) 400-412; 142 (1926) 36-45. 180-197. 339-351; 142 (1926) 5-16. 342-349; 143 (1926) 267-275.

- [26] -

Sant Bernard

PONS, J. *Obras completas del Doctor Melifluo San Bernardo, abad de Claraval*. Traducidas del latín con notas aclaratorias y precedidas de la vida del Santo. Vol. I. *Sermones de tiempo*. CXII + 528 p. Barcelona, 1925.

- [27] - Vives

Bonet

MARTÍ DE BARCELONA, O. M. C. *Fr. Nicolas Bonet, O. M.* (+ 1343) *Doctor Proficuus*. Estudia l'A. en el § I el seu origen: català?, francès?, deixant amb interrogant el lloc de la seva naixença. Respecte la data de la seva mort, es decanta a substituir l'any 1360 que dona l'U. Chevalier pel 1343. En el § II enumera les deu obres que se li atribueixen (les edicions i els manuscrits). *El commentarium in Aristotelis Metaph. lib. IX* es conserva en 15 manuscrits, un d'ells a la Biblioteca de St. Joan del Reis, de Toledo, II, 21, i del *Comm. in X libros priores praedicatorum Aristotelis* en cita sis ms., un a la Bib. Provincial de Tarragona, núm. III. En el § III analitza les influències que ha exercit en els seus suc-

Els nostres pensionats

Tenim a Roma Moss. Eduard Junyent, qui segueix amb gran lloança el segon curs de l'Institut d'Arqueologia, té encarregat l'estudi detallat de les famoses excavacions de la basílica de Sant Clement que serà la preparació de la seva tesi sobre l'origen de la basílica cristiana. Mossèn Josep Vinye:ca fa els seus estudis a l'Escola Superior de Música. El Dr. Josep Rius acaba de sortir també vers la Ciutat Eterna en missió per completar importants investigacions històriques en els arxius del Vaticà.

El Dr. Josep Tresserra pel mes de juny de 1927 va acabar amb tots els honors a la Universitat Gregoriana el seu bienni de magisteri en filosofia, llegint una docta tesi que publicarem en el pròxim volum d'ANALECTA. Per vocació espontània, confirmada i recomanada pels seus mestres, intenta especialitzar-se en l'estudi de les relacions de l'escolàstica amb la filosofia aràbiga, tema gairebé verge i que actualment tempta la curiositat dels erudits. Per això és necessària una forta cultura en la llengua i literatura antiga dels àrabs, per anar després a les universitats d'orient i occident on hi ha el material d'estudi i els professors especialitzats en aquest ram d'estudis. Ara està en aquest període de preparació necessari i fatigós.

Obra del Sant Evangeli

Des de l'any passat, ni un moment s'ha deixat la estampació del *Nou Testament* en les tres edicions llatina, catalana i mixta, de les quals portem tirats molt més d'un centenar de plec de 16 planes, tot en paper indià de primera classe. Podem assegurar que serà una de les edicions més belles i acurades que hauran sortit de les premses de la nostra terra. El format és manualíssim de $12 \times 6 \frac{1}{2}$, porta encarats el text i la traducció, amb copioses notes i amb totes les referències escripturístiques i litúrgiques de les millors edicions. Esperem que els nostres sacerdots tindran en aquesta edició un instrument eficacíssim pel seu ministeri, i els seglars cultes i piadosos un llibre essencial de les seves llibreries. Estem segurs que cap altra publicació reunirà en més alt grau aquestes qualitats: cura diligentíssima, perfecció tipogràfica i barator de preu.

L'Institut Balmes

Darrerament un diari de Madrid ha publicat un telegrama fantàstic, reproduït després en alguna publicació d'aquí, on es deien coses incommensurables sobre la fundació del nostre Institut. Han sentit el vent, i no saben el torrent. Tots els qui ens coneixen ja van endevinar que ni allò era nostre, ni són aquests els nostres procediments. En la crònica de 1927 vàrem dir tota la realitat present dels nostres propòsits, i ara direm senzillament el que fem i a que va ordenat.

Hem començat les obres d'eixamplament del nostre casal amb l'edificació de la finca contigua que quadruplicarà la capacitat actual. Ho demana imperiosament la creixença progressiva de les nostres activitats. Per no parlar sinó de la Biblioteca, objecte d'aquesta crònica, s'ha fet totalment insuficient, tant si la mirem

com dipòsit de llibres, com si la considerem com centre d'ensenyament, que han estat els seus dos aspectes característics ja des del primer dia.

Com dipòsit de llibres, ja no pot ésser continguda en les dues sales actuals, ni podria encabir-se gaire temps en les altres dues que teníem projectades al voltant del pati central tal com vàrem manifestar gràficament en la crònica de l'any 1926. És necessari pensar en locals, si no definitius, que mai no els pot tenir una entitat viva en plena creixença, almenys que donin molts anys de coll. Tals esperem que seran els que li hem destinat en la nova casa. Imaginem una immensa sala que tingui 50 metres de façana en el carrer de Montsió, altres 50 en el carrer de Duran i Bas, i uns 30 metres de fondària de carrer a carrer; figurem-nos-la convenientment distribuïda en sala central de lectura, voltada de compartiments destinats a les diverses ciències sagrades, i complementada per un amplíssim *scriptorium*, tot clar i quietíssim a l'alçada d'un tercer pis: això és el que tenim projectat, i esperem en Déu que voldrà concedir-nos-ho.

Com centre d'ensenyament, la nostra Biblioteca també creix. Ultra les conferències públiques que s'hi donen periòdicament, aquest any s'han organitzat tres cursos permanents: un d'humanitats, explicat per En Manuel de Montoliu; un altre de filosofia, que dóna el P. Josep Calveras; i un altre de llengua hebrea pel Dr. Josep Casanellas. I sempre topem amb la primera dificultat material del lloc. Les sales de la Biblioteca no poden servir per aquestes coses sense que en pateixi el bon funcionament d'un centre de lectura i estudi. Si Nostre Senyor ens concedeix poder fer la casa nova, els locals que ara tenim al voltant del pati, tant en la planta baixa com en el primer pis podran ésser desocupats de la botiga i biblioteca, i transformats en moltes i bones aules per al futur Institut. Demés tenim ja a mig fer en la casa nova una sala de conferències de 24 metres per 14, i alçària de dos pisos amb la corresponent galeria, que podrà admetre un miler de persones.

El més desitjat és la Capella, que ha d'ésser el vertader cor de la casa i la font vital de totes les nostres activitats. No hem començat per ella les obres, perquè han sorgit dificultats insolubles per nosaltres del cantó de l'inquilinat; però ni un moment deixem de treballar en vèncer tots els obstacles, i no falten ànimes bones que preparen els camins per arribar aviat al que tots desitgem. L'*Obra del Culte* és la que ha pres pel seu compte aquesta empresa tan pròpia seva, i dins d'ella una comissió especial treballa sense parar, trucant al cor de les persones enamorades de Jesús, sobretot entre les qui estimen la nostra institució. Tothom sap que en aquesta casa no tenim altre patrimoni que la confiança en Déu i en la caritat de les ànimes generoses.